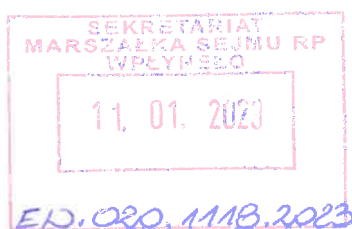

Warszawa, dnia 11 stycznia 2023 r.

Szanowna Pani
Elżbieta Witek
Marszałek Sejmu
Rzeczypospolitej Polskiej

Szanowna Pani Marszałek,

na podstawie art. 118 ust. 1 Konstytucji Rzeczypospolitej Polskiej z dnia 2 kwietnia 1997 r. oraz na podstawie art. 32 ust. 2 Uchwały Sejmu Rzeczypospolitej Polskiej z dnia 30 lipca 1992 r. Regulamin Sejmu Rzeczypospolitej Polskiej (M.P. z 2022 r. poz. 990) niżej podpisani posłowie wnoszą projekt ustawy:

- **o zmianie ustawy o samorządzie gminnym, ustawy – Kodeks postępowania administracyjnego, ustawy o referendum lokalnym oraz ustawy – Prawo o postępowaniu przed sądami administracyjnymi.**

Do reprezentowania wnioskodawców w pracach nad projektem ustawy upoważniamy Pana Posła Marka Sowę.

Z poważaniem

PRZEWODNICZĄCY KLUBU PARLAMENTARNEGO
KOALICJA OBYWATELSKA - PLATFORMA OBYWATELSKA,
NOWOCZESNA, INICJATYWA POLSKA, ZIELONI

Borys Budka

WYDZIAŁ OBSŁUGI PREZYDIUM SEJMU

L.dz. SP-IP.020.6.2023

Data wpływu 11.01.2023

P r o j e k t

10. 01. 2023 r.

U s t a w a

z dnia.....2023 r.

o zmianie ustawy o samorządzie gminnym, ustawy – Kodeks postępowania administracyjnego, ustawy o referendum lokalnym oraz ustawy – Prawo o postępowaniu przed sądami administracyjnymi

Art. 1. W ustawie z dnia 8 marca 1990 r. o samorządzie gminnym (Dz. U. z 2022 r. poz. 559, 583, 1005, 1079 oraz 1561) wprowadza się następujące zmiany:

1) w art. 4:

a) ust. 2 otrzymuje brzmienie:

„2. Rozporządzenie może być wydane na wniosek ministra właściwego do spraw administracji publicznej, rady powiatu lub zainteresowanej rady gminy.”,

b) po ust.2 dodaje się ust. 2a w brzmieniu:

„2a. Podstawą wydania rozporządzenia jest prawomocna decyzja ministra właściwego do spraw administracji publicznej w sprawie zmian terytorialnych.”,

c) po ust. 3 dodaje się ust. 3a w brzmieniu:

„3a. Utworzenie, połączenie, podział, zniesienie gminy lub ustalenie jej granic mogą być dokonane wyłącznie jeden raz w czasie trwania kadencji rady gminy, nie później jednak niż z dniem 1 stycznia roku kalendarzowego poprzedzającego rok, w którym kończy się kadencja rady gminy .”;

2) w art. 4a:

a) ust. 3 otrzymuje brzmienie:

„3. W sprawie utworzenia, połączenia, podziału i zniesienia gminy lub ustalenia jej granic, o których mowa w ust. 1, rada gminy przeprowadza referendum lokalne.”,

b) po ust. 3 dodaje się ust. 3a – 3c w brzmieniu:

„3a. Po zasięgnięciu opinii rad gmin objętych planowanym tworzeniem, połączeniem, podziałem, zniesieniem gmin lub ustaleniem ich granic, minister właściwy do spraw administracji publicznej wydaje decyzję w sprawie zmian terytorialnych. Decyzja

podlega przekazaniu właściwym radom gmin w terminie do 7 dni od dnia jej wydania, a także do wiadomości radom powiatów oraz sejmików województw – jeżeli zasięmano ich opinii.

3b. Od decyzji w sprawie zmian terytorialnych rada gminy objętej planowanym tworzeniem, połączeniem, podziałem lub zniesieniem gminy oraz ustaleniem jej granic, może wnieść skargę do sądu administracyjnego, w terminie 14 dni od jej doręczenia. Skarga podlega rozpoznaniu przez sąd administracyjny w terminie do 60 dni od dnia jej wniesienia.

3c. Do czasu prawomocnego rozpatrzenia skargi postępowanie w sprawie wydania rozporządzenia, o którym mowa w art. 4 ust. 1, ulega zawieszeniu.”;

3) w art. 4d dodaje się pkt 3 i 4 w brzmieniu:

„3) gmina w zmienionych granicach lub gmina utworzona liczyłaby mniej niż 5 000 mieszkańców;

4) na przeszkodzie w ich dokonaniu stoi prawomocne orzeczenie sądu administracyjnego.”.

Art. 2. W ustawie z dnia 14 czerwca 1960 r. Kodeks postępowania administracyjnego (Dz. U. z 2022 r. poz. 2000) w art. 1 po pkt 3 dodaje się pkt 3a w brzmieniu:

„3a) postępowanie w sprawach sporów między organami gmin i ministrem właściwym do spraw administracji publicznej w zakresie tworzenia, łączenia, podziału i znoszenia gmin lub ustalania ich granic:”.

Art. 3. W ustawie z dnia 5 marca 2000 r. o referendum lokalnym (Dz. U. z 2019 r. poz. 741) w art. 2 w ust. 2 po pkt 1 dodaje się pkt 1a w brzmieniu:

„1a) sprawa utworzenia, połączenia, podziału, zniesienia gminy lub ustalenia granic gminy;”.

Art. 4. W ustawie z dnia 30 sierpnia 2002 r. Prawo o postępowaniu przed sądami administracyjnymi (Dz. U. z 2022 r. poz. 1457) w art. 3 w § 2 po pkt 3 dodaje się pkt 3a w brzmieniu:

„3a) decyzje w sprawie zmian terytorialnych, o których mowa w art. 4a w ust. 3b ustawy z dnia 8 marca 1990 r. o samorządzie gminnym (Dz. U. z 2022 r. poz. 559, 583, 1005, 1079, 1561 oraz...)”.

Art. 5. Ustawa wchodzi w życie po upływie 30 dni od dnia ogłoszenia.

UZASADNIENIE

Celem projektowanej nowelizacji ustaw: o samorządzie gminnym, o referendum lokalnym, Kodeks postępowania administracyjnego oraz Prawo o postępowaniu przed sądami administracyjnymi jest swoiste „uszczelnienie” procesu dokonywania zmian terytorialnych w gminach. W ostatnich latach zmiany w układzie terytorialnym gmin były dokonywane przez Radę Ministrów często, i w większości przypadków wyłącznie z korzyścią ekonomiczną dla gmin kierowanych przez władze sprzyjające rządzącym. Obowiązujące przepisy ustawy z dnia 8 marca 1990 r. o samorządzie gminnym (Dz. U. z 2022 r. poz. 559, 583, 1005, 1079 oraz 1561) określają, że gminy tworzy, łączy, dzieli i znosi oraz ustala ich granice Rada Ministrów w drodze rozporządzenia (art. 4 ust. 1 pkt 1). Jakkolwiek przepis art. 4 ust. 3 ustawy przewiduje, że ustalenie i zmiana granic gmin winny być dokonywane w sposób zapewniający gminie terytorium możliwie jednorodne ze względu na układ osadniczy i przestrzenny, uwzględniający więzi społeczne, gospodarcze i kulturowe oraz zapewniający zdolność wykonywania zadań publicznych – to w praktyce ostatnich lat wymogi te schodziły na dalszy plan.

Wydanie przez Radę Ministrów rozporządzenia wymaga zasięgnięcia przez ministra właściwego do spraw administracji publicznej opinii zainteresowanych gmin, poprzedzonych przeprowadzeniem przez ich rady konsultacji z mieszkańcami, a w przypadku zmian granic gmin naruszających granice powiatów lub województw – dodatkowo opinii odpowiednich rad powiatów lub sejmików województw. Opinie zainteresowanych gmin nie mają jednak charakteru wiążącego, de facto – są przez decydentów lekceważone.

Podnieść również należy, że pomimo wcześniejszych orzeczeń dopuszczających badanie rozporządzeń w sprawie ustalenia lub zmiany granic jednostek samorządu terytorialnego z aktami wyższego rzędu, Trybunał Konstytucyjny odszedł od tej linii orzeczniczej w wyroku z dnia 8 kwietnia 2009 r., sygn. K 37/06, OTK-A 2009/4, poz. 47 (wyrok wydany w pełnym składzie), vide również: postanowienie z dnia 5 listopada 2009 r., sygn.. U 9/07, OTK-A, poz. 152 oraz postanowienie z dnia 8 lutego 2017 r., sygn.. U 2/16, OTK-A/2017, poz. 5.

Powyższe sprawia, że wobec braku możliwości kontroli rozporządzeń Rady Ministrów w sprawie przekształceń terytorialnych gmin przez Trybunał Konstytucyjny, brak jest aktualnie jakiegokolwiek skutecznego instrumentu kontroli zasadności rozstrzygnięć terytorialnych podejmowanych przez Radę Ministrów w rozporządzeniach.

Z tego względu w projekcie ustawy – w zakresie nowelizacji przepisów o samorządzie gminnym – przewiduje się, że podstawą wydania rozporządzenia w sprawach, o których mowa w art. 4 ust. 1 pkt 1, będzie prawomocna decyzja ministra właściwego do spraw administracji publicznej w sprawie zmian terytorialnych (art. 4 ust. 2a). Będzie wydawana po zasięgnięciu opinii rad gmin objętych planowanym tworzeniem, połączeniem, podziałem, zniesieniem lub ustaleniem ich granic (art. 4a ust. 3a). Decyzja podlegałaby zaskarżeniu do sądu administracyjnego (art. 4a ust. 3b), a do czasu prawomocnego rozpatrzenia skargi postępowanie w sprawie wydania rozporządzenia ulegałoby zawieszeniu (art. 4a ust. 3c).

W konsekwencji nowe przepisy pkt 3 i 4 w art. 4d ustawy określają, że Rada Ministrów nie mogłaby dokonać zmian terytorialnych w gminach mocą rozporządzeń w przypadku, gdy:

- gmina w zmienionych granicach lub gmina utworzona liczyłaby mniej niż 5000 mieszkańców,
- stałoby temu na przeszkodzie prawomocne orzeczenie sądu administracyjnego.

Jednocześnie, aby zapobiec nagminnemu dokonywaniu przez Radę Ministrów zmian w kształcie terytorialnym gmin, projekt ustawy w art. 4 w nowym ust. 3a przewiduje, że utworzenie, połączenie, podział, zniesienie gminy lub ustalenie jej granic będzie możliwe wyłącznie raz w czasie trwania kadencji rady gminy, nie później jednak niż z dniem 1 stycznia roku kalendarzowego poprzedzającego rok, w którym kończy się kadencja rady gminy.

Niezależnie od przewidzianej w art. 4c ust. 1 i nast. możliwości przeprowadzenia referendum lokalnego z inicjatywy mieszkańców w sprawie utworzenia, połączenia, podziału i zniesienia gminy oraz ustalenia jej granic, projekt przewiduje konieczność przeprowadzenia referendum lokalnego przez radę gminy w sytuacji planowanych zmian terytorialnych wobec tej gminy. Referendum ma na celu wyrażenie woli mieszkańców co do planowanych zmian terytorialnych, a w konsekwencji – wyposażenie rady gminy w mocny mandat w przypadku sporu z administracją rządową na tle projektowanych zmian terytorialnych (art. 4a ust. 3).

Pozostałe zmiany projektowane w ustawach mają charakter pochodny w stosunku do zmian przewidzianych w ustawie o samorządzie terytorialnym.

Proponuje się, aby ustawa weszła w życie po upływie 30 dni od dnia ogłoszenia (art. 5 projektowanej ustawy). Ustalony termin wejścia ustawy w życie jest wystarczający na dostosowanie się adresatów regulacji do projektowanych rozwiązań.

Ocena skutków regulacji

1. Zgodność z prawem Unii Europejskiej

Zagadnienia związane z podziałem terytorialnym kraju pozostają wyłączną kompetencją państw członkowskich Unii Europejskiej i nie są regulowane na szczeblu Wspólnoty. Regulacje zawarte w projekcie ustawy nie są objęte prawem Unii Europejskiej i nie podlegają obowiązkowi notyfikacji w trybie określonym w przepisach rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 23 grudnia 2002 r. w sprawie sposobu funkcjonowania krajowego systemu notyfikacji norm i aktów prawnych (Dz. U. Nr 239, poz. 2039 i z 2004 r. Nr 65, poz. 597).

2. Podmioty, na które oddziałuje akt normatywny

Uchwalenie ustawy będzie miało wpływ na sytuację jednostek samorządu terytorialnego jakimi są w szczególności gminy, a także ich mieszkańców.

3. Wpływ regulacji na sektor finansów publicznych, w tym budżet państwa

Uchwalenie ustawy nie spowoduje skutków finansowych dla budżetu państwa, z wyjątkiem sytuacji, gdy będzie on ponosił koszty postępowań przed sądami administracyjnymi.

4. Wpływ regulacji na rynek pracy

Wejście ustawy w życie nie będzie miało wpływu na rynek pracy.

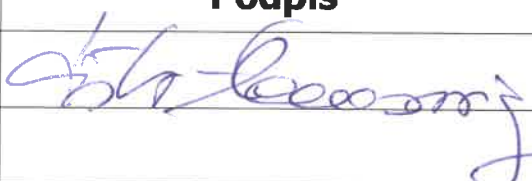

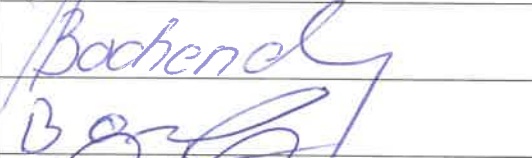

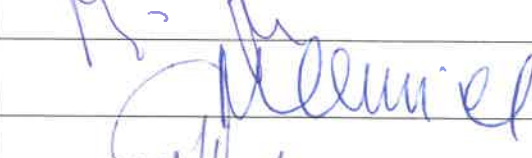

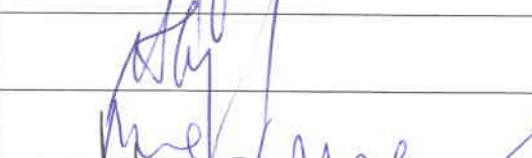
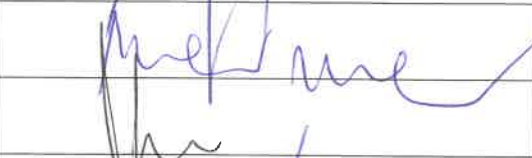
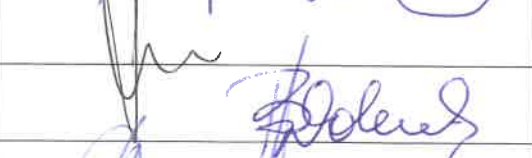
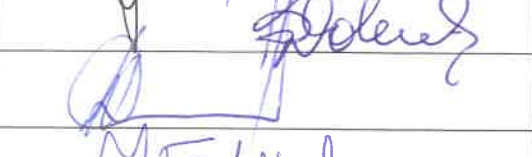
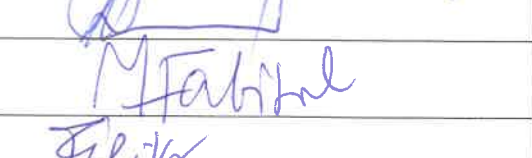

5. Wpływ regulacji na konkurencyjność gospodarki i przedsiębiorczość, w tym na funkcjonowanie przedsiębiorstw

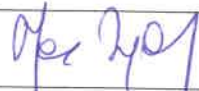
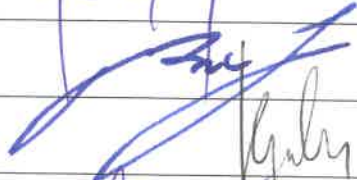

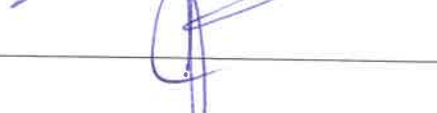
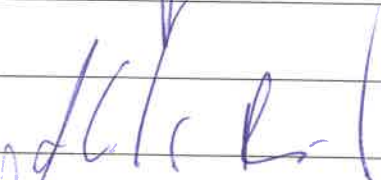

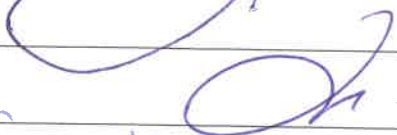

Wejście w życie ustawy nie będzie miało wpływu na konkurencyjność gospodarki i przedsiębiorczość, w tym na funkcjonowanie przedsiębiorstw.

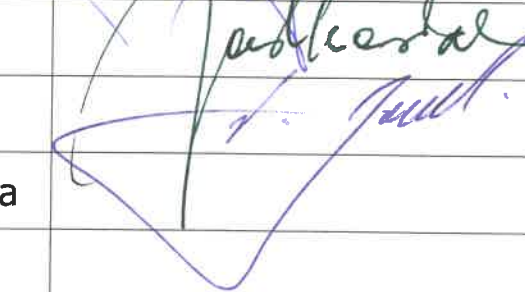

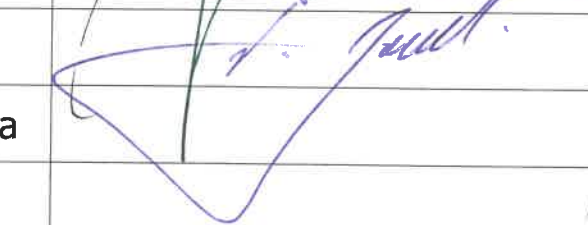
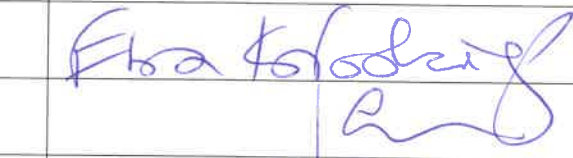

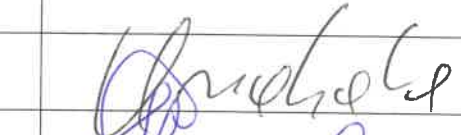

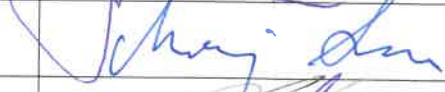

6. Wpływ regulacji na sytuację i rozwój regionów

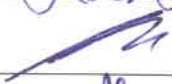

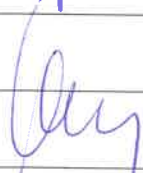

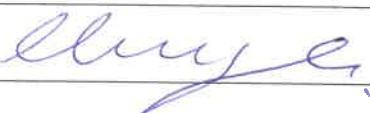

Wejście w życie ustawy może mieć wpływ na sytuację i rozwój regionów w przypadku negatywnych skutków zmian w kształcie terytorialnym gmin.

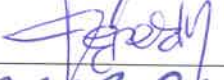

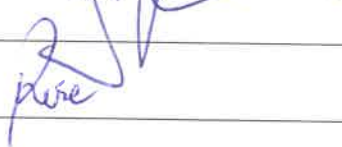

**Lista Posłów popierających projekt
ustawy o zmianie ustawy o samorządzie gminnym, ustawy – Kodeks
postępowania administracyjnego, ustawy o referendum lokalnym oraz
ustawy – Prawo o postępowaniu przed sądami administracyjnymi**

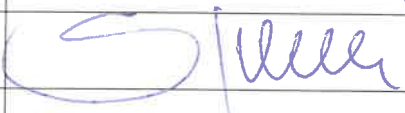

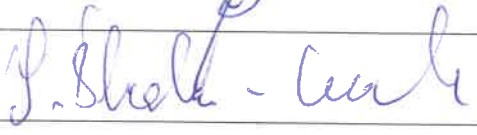

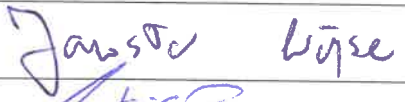

L.p.	Nazwisko	Imię	Podpis
1.	Adamowicz	Piotr	
2.	Aniśko	Tomasz	
3.	Augustyn	Urszula	
4.	Aziewicz	Tadeusz	
5.	Bochenek	Mateusz	
6.	Borowczak	Jerzy	
7.	Borys	Piotr	
8.	Budka	Borys	
9.	Chmiel	Małgorzata	
10.	Cichoń	Janusz	
11.	Cyrański	Adam	
12.	Czernow	Zofia	
13.	Czykwin	Eugeniusz	
14.	Dolniak	Barbara	
15.	Dzikowski	Waldy	
16.	Fabisiak	Joanna	
17.	Filiks	Magdalena	

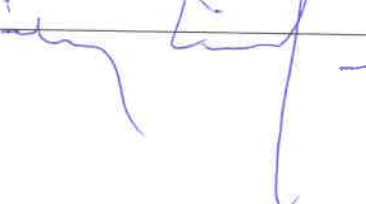
L.p.	Nazwisko	Imię	Podpis
18.	Frydrych	Joanna	
19.	Fryszak	Konrad	
20.	Gadowski	Krzysztof	
21.	Gajewska	Aleksandra	
22.	Gajewska	Kinga	
23.	Gapińska	Elżbieta	
24.	Gasiuk-Pihowicz	Kamila	
25.	Gelert	Elżbieta	
26.	Głogowski	Tomasz	
27.	Golbik	Marta	
28.	Grabarczyk	Cezary	
29.	Grabczuk	Krzysztof	
30.	Grabiec	Jan	
31.	Grupiński	Rafał	
32.	Haidar	Riad	
33.	Hanajczyk	Agnieszka	
34.	Hardie-Douglas	Jerzy	
35.	Hartwich	Iwona	
36.	Hok	Marek	
37.	Jachira	Klaudia	
38.	Janyska	Maria	

L.p.	Nazwisko	Imię	Podpis
39.	Jaros	Michał	
40.	Jaškowiak	Joanna	
41.	Joński	Dariusz	
42.	Kidawa-Błońska	Małgorzata	
43.	Kierwiński	Marcin	
44.	Kluzik-Rostkowska	Joanna	
45.	Kołodziej	Ewa	
46.	Konwiński	Zbigniew	
47.	Kostuś	Tomasz	
48.	Kowal	Paweł	
49.	Kozłowska	Iwona	
50.	Krawczyk	Michał	
51.	Kropiwnicki	Robert	
52.	Król	Wojciech	
53.	Krzakała	Marek	
54.	Krzywonos- Strycharska	Henryka	
55.	Lasek	Maciej	
56.	Lenartowicz	Gabriela	
57.	Lenz	Tomasz	
58.	Leszczyna	Izabela	
59.	Lubnauer	Katarzyna	

L.p.	Nazwisko	Imię	Podpis
60.	Łącki	Artur	
61.	Łośko	Magdalena	
62.	Marchewka	Arkadiusz	
63.	Marczułajtis-Walczak	Jagna	
64.	Mieszkowski	Krzysztof	
65.	Miller	Rajmund	
66.	Miszalski	Aleksander	
67.	Mroczek	Czesław	
68.	Mrzygłocka	Izabela	
69.	Myrcha	Arkadiusz	
70.	Napieralski	Grzegorz	
71.	Neumann	Sławomir	
72.	Niedziela	Dorota	
73.	Niemczyk	Małgorzata	
74.	Nitras	Sławomir	
75.	Nowacka	Barbara	
76.	Nowak	Tomasz	
77.	Nykiel	Mirosława	
78.	Okła-Drewnowicz	Marzena	
79.	Olichwer	Tomasz	
80.	Olszewski	Paweł	

L.p.	Nazwisko	Imię	Podpis
81.	Osos	Katarzyna	
82.	Papke	Paweł	
83.	Pępek	Małgorzata	
84.	Piątkowski	Krzysztof	
85.	Piechota	Sławomir	
86.	Piekarska	Katarzyna	
87.	Plocke	Kazimierz	
88.	Pomaska	Agnieszka	
89.	Poncyłjusz	Paweł	
90.	Protas	Jacek	
91.	Rosa	Monika	
92.	Rosati	Dariusz	
93.	Rusiecki	Grzegorz	
94.	Rutnicki	Jakub	
95.	Rząsa	Marek	
96.	Saługa	Wojciech	
97.	Schetyna	Grzegorz	
98.	Sibińska	Krystyna	
99.	Siemoniak	Tomasz	
100.	Sienkiewicz	Bartłomiej	
101.	Skowrońska	Krystyna	

L.p.	Nazwisko	Imię	Podpis
102.	Sługocki	Waldemar	
103.	Sonik	Bogusław	
104.	Sowa	Marek	
105.	Sterczewski	Franciszek	
106.	Szczerba	Michał	
107.	Szewiński	Andrzej	
108.	Szłapka	Adam	
109.	Szumilas	Krystyna	
110.	Szymański	Tomasz	
111.	Śledzińska-Katarasińska	Iwona	
112.	Tomczyk	Cezary	
113.	Truskolaski	Krzysztof	
114.	Tracz	Małgorzata	
115.	Tyszkiewicz	Robert	
116.	Urbaniak	Jarosław	
117.	Wałęsa	Jarosław	
118.	Wcisło	Marta	
119.	Wielichowska	Monika	
120.	Wilczyński	Ryszard	
121.	Witczak	Mariusz	
122.	Wojciechowska	Anna	

L.p.	Nazwisko	Imię	Podpis
123.	Zembaczyński	Witold	
124.	Zielińska	Urszula	
125.	Zientarski	Piotr	
126.	Zwiefka	Tadeusz	

**Lista Posłów popierających projekt
ustawy o zmianie ustawy o samorządzie gminnym, ustawy – Kodeks
postępowania administracyjnego, ustawy o referendum lokalnym oraz
ustawy – Prawo o postępowaniu przed sądami administracyjnymi**

L.p.	Nazwisko	Imię	Kluby / Koła	Podpis
1.	GALLA	Przewoź	licze	
2.				
3.				
4.				
5.				
6.				
7.				
8.				
9.				
10.				
11.				
12.				
13.				
14.				
15.				
16.				